Zsinagógai reform a 19. században Magyarországon

Változások az építészetben

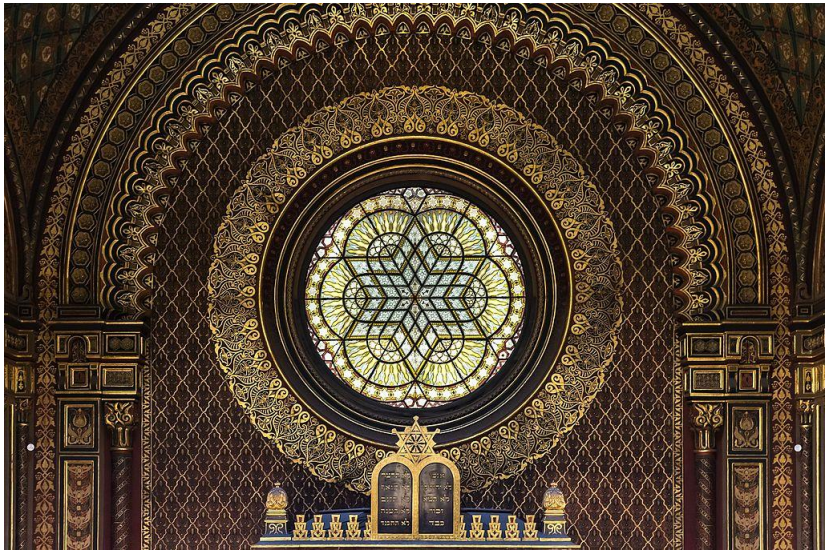

Öltözködés

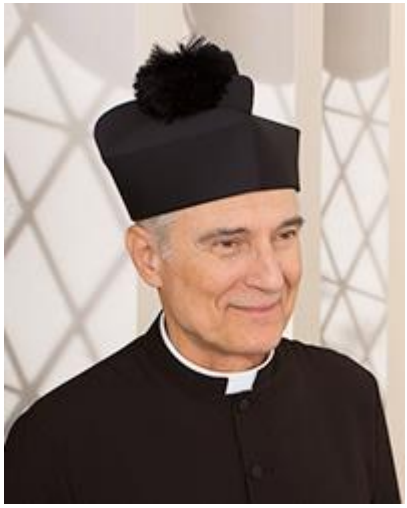

Esküvő

Változások a szövegben – reggeli áldás

- Eredeti: ברוך אתה הי אלהינו מלא עשני גוי - Áldott vagy Örökkévaló, Istenünk, a világ uralkodója, aki nem teremtett minket gojnak.
- Pollák Miksa: ברוך אתה הי אלהינו מלך העולם שעשני ישראל - Áldott vagy Örökkévaló, Istenünk, a világ uralkodója, aki Izraelnek teremtett minket
- Hevesi Simon: goj ⇒ pogány

Változások a szövegben - Álénu

- עלינו לשבח לאדון הכול לתת גדולה ליצר בראית שלא עשנו 1 כגויי ארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם 2 שהם משתחווים להבל וריק ומתפללים אל אל לא יושיע
- „A mi kötelességünk magasztalni a Mindenség Urát, és nagyságát felismerni a Teremtés Megformálójának. Mert nem csak egy népnek teremtett bennünket a sok közül, és nem olyannak tett bennünket, mint a föld más nemzetségei. Mert nem ugyanazt adta osztályrészünkül, mint nekik, és jussunk nem olyan, mint az ő sokaságaiké. Mert ők hiábavalóság és üresség előtt borulnak le, és olyan istenséghez imádkoznak, mely nem menti meg őket.”

Nagymihályi rabbi-gyűlés nyilatkozata, 1865

1) Tilos beszédet (derása/dróse) tartani a világ népeinek nyelvén. Ugyanígy tilos meghallgatni azt a beszédet, amelyet a világ népeinek nyelvén tartanak. Ennek megfelelően, Izráel minden fiának, ha meghallja, hogy a rabbi vagy bárki más a világ népeinek nyelvén tartja a beszédet, el kell hagynia a zsinagógát, és ki kell mennie onnan. És aki beszédet mond, annak a szidóság nyelvén kell beszélnie, azon, amelyen ennek az országnak a lakói közül a jámbor (kóser) zsidók (Jiszra'él) beszélnek.
2) Tilos bemenni imádkozni olyan zsinagógába, amelyben nincs középen emelvény (bima).
3) Tilos zsinagógát építeni toronnyal.
4) Tilos olyan külön öltözéket készíteni az előimádkozónak, és az énekeseknek, amely a más vallásoknál szokásosra hasonlít.

Nagymihályi rabbi-gyűlés nyilatkozata, 1865

5) Tilos olyan elválasztást (mehica) készíteni a női rész (ezrat nasim) és a férfiak között, amelyen át a férfiak láthatják a nőket. Csak olyant készíthetnek, mint amilyen régi idők óta szokásos. Ennek megfelelően, ha már van olyan elválasztás, akkor oda ne menjenek be.

6) Tilos kór (kohr) imáját meghallgatni, és még inkább tilos (kal va-homer) velük együtt imádkozni, vagy „Úgy legyen”-nel (amén) válaszolni, még akkor is, ha (a jámbor zsidó) emiatt „egyedül ül és hallgat”

7) Tilos bemenni azokba a zsinagógákba, amelyeket „Chorschul”-nak neveznek, mivel azok az istentagadás (apikorszut) házai, ahogyan az meg van írva a Sabbat traktátusában, 116. lap, 1. oldal: „Azt mondja Rabbi Tarfon: ha kergetik, hogy megöljék, vagy kígyó kúszik utána, hogy megmarja, inkább a bálványimádás (avoda zára) házába menjen be, mint hogy azoknak a házába belépjen” stb.

8) Tilos az esküvői baldachint (hupa) a zsinagógában felállítani; csak szabad ég alatt megengedett.

Képek forrása

- https://www.museumsportal-berlin.de/en/museums/centrum-judaicum-stiftung-neue-synagoge-berlin/
- https://www.vanupied.com/prague/monument-prague/synagogue-prague-heritage-juif.html
- https://www.chabad.org/library/article_cdo/aid/365934/jewish/The-Bimah-The-Synagogue-Platform.htm
- https://www.szombat.org/tortenelem/turan-tamas-adalekok-a-neolog-terminus-tortenetehez
- http://almy.com/Product/32210/category/ClergyHats/parent/ClergyApparel-Man
- http://www.centralsynagogue.org.uk/hire-the-venue/weddings-at-central-synagogue/
- https://www.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g189852-d268024-i102764102-The_Great_Synagogue_of_Stockholm-Stockholm.html
- :https://www.aslembrancinhasdecasamento.com/casamento-judaico/